

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
M sum@sum.dk
W sum.dk

Dato: 08-02-2024
Enhed: Forvaltningsjura
Sagsbeh: LWN
Sagsnr.: 2024 - 16
Dok. nr.: 76443

Folketingets Indenrigsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 38 (Alm. del), som Folketingets Indenrigsudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 20. december 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikke-medlem af udvalget Morten Messerschmidt (DF).

Spørgsmål nr. 38:

”Vil ministeren oplyse, hvorfor det er i overensstemmelse med kommunalfuldmagten at flage med det ukrainske flag, men ikke at flage med det israelske flag, jf. INU alm. del – bilag 20?”

Svar:

For så vidt angår de tidligere regler om flagning, henvises der til justitsministerens svar af 17. januar 2024 på INU (Alm. del), spørgsmål nr. 37.

Kommunalfuldmagtsregler finder anvendelse i det omfang, en opgavevaretagelse ikke er udtømmende reguleret i den skrevne lovgivning.

Det følger af kommunalfuldmagtsregler, at kommuner som udgangspunkt ikke kan varetage udenrigspolitiske hensyn. Det skyldes, at udenrigspolitiske anliggender ikke er en kommunal, men en statslig opgave.

Afgrænsningen mellem kommunale opgaver og statslige eller regionale opgaver beror på lovgivningsmagts fastsættelse af, hvilke opgaver der henhører under henholdsvis kommuner, regioner og stat. Kommunestyret er i overensstemmelse med det kommunalretlige almennytteprincip opbygget med henblik på at varetage fællesskabsopgaver for et geografisk afgrænset lokalsamfund, hvorimod staten varetager opgaver, der vedrører hele landet.

Det er fastslået i den daværende indenrigsministers besvarelse af 4. oktober 1983 af Folketingets Kommunaludvalgs spørgsmål nr. 1-6, at kommuner ikke lovligt kan erklære sig som atomvåbenfri zoner, eftersom spørgsmålet om atomvåbenfri zoner er et udenrigs- og sikkerhedspolitisk spørgsmål, som kommuner ikke kan beskæftige sig med. Sagen illustrerer, at også udenrigspolitiske tilkendegivelser, der ikke i sig selv har retlig betydning, er omfattet af det kommunalretlige forbud mod, at kommuner varetager udenrigspolitiske hensyn. Sagen er offentliggjort i Indenrigs- og Sundhedsministeriets resumédatabase (RDB 83.3.2).

I helt særlige tilfælde kan kommunalfuldmagtsreglernes udgangspunkt om, at kommuner ikke kan varetage udenrigspolitiske hensyn, fraviges.

Kommuner kan således med hjemmel i kommunalfuldmagtsregler varetage udenrigspolitiske hensyn i tilfælde, hvor regeringen med bred opbakning fra et flertal i Folketinget opfordrer kommuner til at handle på en bestemt måde for at varetage

sådanne hensyn. Det daværende Indenrigs- og Boligministerium har således i en udtalelse af 4. marts 2022 fastslået, at kommuner med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne kunne følge Kulturministeriets opfordring til at aflyse kulturarrangementer på baggrund af den russiske invasion af Ukraine. Udtalelsen er offentliggjort i Indenrigs- og Sundhedsministeriets resumédatabase (RDB 22.3.1).

Tilsvarende har den daværende indenrigs- og boligminister i et brev af 4. marts 2022 opfordret til, at en kommune enten opsagde eller suspendede sit venskabsbysamarbejde med en russisk by på baggrund af den russiske invasion af Ukraine. Brevet er offentliggjort i Indenrigs- og Sundhedsministeriets resumédatabase (RDB 22.3.2).

Kommuner kan ligeledes med hjemmel i kommunalfuldmagtsregler varetage udenrigspolitiske hensyn, hvis det sker i overensstemmelse med en udenrigspolitisk tilkendegivelse i en vedtagelse fra Folketinget. Dette følger af den daværende økonomi- og indenrigsministers svar af 16. november 2014 på spørgsmål nr. 16 fra Folketingets Kommunaludvalg, hvor det er fastslået, at kommuners beslutning om ikke at købe varer m.v. med den begrundelse, at de var produceret i israelske bosættelser på Vestbredden var lovlig, selvom der var tale om en udenrigspolitisk tilkendegivelse, fordi den var i overensstemmelse med en udenrigspolitisk vedtagelse i Folketinget. Svaret er offentliggjort i Indenrigs- og Sundhedsministeriets resumédatabase (RDB 14.3.5).

Flagning med en anden nations flag på en kommunal bygning eller en kommunal grund kan ifølge kommunalfuldmagtsreglerne efter omstændighederne udgøre en udenrigspolitisk tilkendegivelse. Flagning med det israelske eller palæstinensiske flag kan således efter kommunalfuldmagtsregler efter omstændighederne udgøre en udenrigspolitisk tilkendegivelse.

Det er i den forbindelse Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at det kan lægges til grund, at kommuners flagning med det ukrainske flag er i overensstemmelse med regeringens og Folketingets udenrigspolitiske tilkendegivelser om Ukraine.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde